

Πηγή: ΒΗΜΑΓΑΖΙΝΟ Σελ.: 12-14

Ημερομηνία έκδοσης: 26-01-2020

Επιφάνεια: 3322.65 cm² Αρθρογράφος:

Κυκλοφορία: 0

Θέματα: ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

12

Μουσική

ΟΙ ΝΕΟΙ ΣΤΑΡ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΟΥΜ

Είναι οι άνθρωποι που με τις μπαγκέτες τους «κινούν» τα νήματα στις κορυφαίες φιλαρμονικές και όπερες του κόσμου. Εδραιωμένοι σταρ, ανερχόμενα αστέρια, ανάμεσά τους και μερικοί Έλληνες.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΑ ΒΙΔΙΟ

«Οι μαέστροι αρχίζουν να γίνονται πραγματικά καλοί στην ηλικία που όλοι οι άλλοι συνταξιοδοτούνται» λέει ο σερ Σάιμον Ρατλ αναφερόμενος με χιούμορ στο αειθαλές επάγγελμά του. Ενα επάγγελμα που δεν φοβάται τον χρόνο, όπως αποδεικνύουν περιπτώσεις σαν αυτές του Ζούμπιν Μέτα, του διάσημου ινδού μαέστρου ο οποίος πριν από μερικές ημέρες, στα 83 του έτη (και σχεδόν 59 χρόνια μετά το ντεμπούτο του με τη Φιλαρμονική του Λος Αντζελες στη δυτική ακτή των ΗΠΑ), διηύθυνε ξανά την ίδια **ορχήστρα** στο Walt Disney Concert Hall. Σαν τον Ρίτσαρντ Μπίνιγκ, ο οποίος στα 89 του χρόνια εξακολουθεί όταν βρίσκει την ευκαιρία να διευθύνει, να ηχογραφεί, αλλά κυρίως να στηρίζει νέους καλλιτέχνες μέσα από σεμινάρια και διεθνείς διαγωνισμούς (που γίνονται και στη μνήμη της συζύγου του, της περίφημης υψιφώνου Τζόαν Σάδερλαντ). Σαν τον 88χρονο Νέλο Σάντι, που είχε την τύχη να διορίσει από μερικούς μήνες να διευθύνει τη «Λουϊσία Ντι Λαμερμούρ» στη Ζυρίχη και να αποθεωίνεται όταν στο τέλος υποβασταζόμενος από τους τραγουδιστές του εμφανίστηκε στη σκηνή. Σύμφωνα με μια παλαιότερη έρευνα που είχε εκπονήσει μεγάλη ασφαλιστική εταιρεία, το προσδόκιμο ζωής ενός μαέστρου είναι κατά 38% μεγαλύτερο του μέσου όρου. Πού αποδίδεται αυτό; Πιθανώς και στην καθημερινή καρδιαγγειακή άσκηση που συνεπάγεται η δραστηριότητά του, η οποία δεν είναι μόνο πνευματική αλλά και έντονα σωματική. Οσες βεβαίως αντοχές και αν αναπτύσσουν οι μεγάλοι αρχιμουσικοί αρνούμενοι να κατέβουν από το πόντιο και επιμένοντας να κάνουν μουσική ως τα

βαθιά γεράματά τους, κάθε εποχή δημιουργεί και τους δικούς της σταρ, τους ταλαντούχους καλλιτέχνες που φιλοδοξούν να γίνουν οι Μητρόπουλοι, οι Κάραγιαν και οι Μπερνστάιν του παρόντος και του μέλλοντος. Ετσι, το σύγχρονο φιλόμουσο κοινό μπορεί ακόμη να χειροκροτεί με σεβασμό και με δέος τον 77χρονο Νιάνιελ Μπάρενμποϊμ, που αυτή την περίοδο διευθύνει τη Φιλαρμονική **Ορχήστρα** της Βιέννης σε έργα Μότσαρτ και ετοιμάζεται για μια σειρά ρεσιτάλ πιάνου (εκτός από αρχιμουσικός είναι και εξαιρετικός πιανίστας) ή τον 78χρονο Ρικάρντο Μούτι με την ανεξάντλητη εφηβική ενέργεια, αλλά υποδέχεται με ενθουσιασμό και τους νέους σταρ του πόντιου. Κάποιοι εκ των οποίων κάνουν τώρα τα πρώτα βήματά τους στις μεγάλες αίθουσες συναυλιών, ενώ κάποιοι έχουν ήδη γράψει τις πρώτες λαμπρές σελίδες της δικής τους ιστορίας.

Αντρίς Νέλσονς, ο δημοκράτης

«Ο μαέστρος-σουπερστάρ αποτελεί παρελθόν, σήμερα η **ορχήστρα** απαιτεί δημοκρατία» δηλώνει ο Αντρίς Νέλσονς, που εφέτος διηύθυνε την Πρωτοχρονιάτικη Συναυλία της Φιλαρμονικής **Ορχήστρας** της Βιέννης, έναν θεσμό που μεταδίδεται από τηλεόρασης σε όλον τον κόσμο. Στα 41 του χρόνια ο Λετονός αρχιμουσικός (και σύζυγος μέχρι πρότινος της διάσημης υψιφώνου Κριστίνε Οπολάις, με την οποία χώρισε το 2018) μπορεί να είναι μουσικός διευθυντής της **Ορχήστρας** Γκεβάντχους της Λειψίας και της Συμφωνικής **Ορχήστρας** της Βοστώνης αλλά δηλώνει πως «ακόμη κι αν βρίσκομαι στο πόντιο, δεν θεωρώ τον εαυτό μου γέφυρα: ο ηγέτης είναι πάντα και αποκλειστικά ο συνθέτης του εκάστοτε κομματιού. Ο Χέρμπερτ φον Κάραγιαν έλε-

● Η ελληνικής καταγωγής κατγωγής Καρίνα Κανελλάκης είναι μία από τις γυναίκες που διαπρέπουν στον ανδροκρατούμενο χώρο της μουσικής διεύθυνσης.

Από τις φαβέλες της Βενεζουέλας στις μεγάλες σκηνές του κόσμου: Ο Γκουστάβο Ντουνταμέλ έκανε μουσική στέλνοντας την ίδια στιγμή ένα πικρό κοινωνικό μήνυμα κατά των διακρίσεων και των ανισοτήτων.

γε πως η δημοκρατία δεν βοηθάει στον στρατό και στη μουσική, αλλά νομίζω ότι πλέον έχουμε ξεπεράσει την εποχή του διευθυντή-δικτάτορα». Το αν θα πετύχουν οι... δημοκρατικές μέθοδοί του θα φανεί, στο μεταξύ ο Νέλσονς χτίζει μια αξιοζήλευτη μουσική καριέρα.

Γκουστάβο Ντουνταμέλ, ο «εχθρός» του Μαδούρο
Γεννημένος τον Ιανουάριο του 1981 στο Μπαρκισιέμο της Βενεζουέλας, ο Γκουστάβο Ντουνταμέλ άρχισε να ασχολείται με τη μουσική από τότε που ήταν παιδί, για να γίνει στα 18 του χρόνια ο μουσικός διευθυντής του «Σμόν Μπολίβάρ», μιας ορχήστρας αποτελούμενης από εφήβους που προέρχονταν από τις φτωχογειτονίες της χώρας. Επρόκειτο για σύνολο που ιδρύθηκε από τον μαέστρο και συνθέτη Χοσέ Αμπρέου στο πλαίσιο του πρωτότυπου συστήματος εκπαίδευσης El Sistema, μιας προσπάθει-

ας να καταπολεμηθούν διά της μουσικής η φτώχεια και η εγκληματικότητα. Η εξέλιξη του νέου αρχιμουσικού ήταν εντυπωσιακή: Στα 28 του χρόνια έγινε μουσικός διευθυντής της Φιλαρμονικής Ορχήστρας του Λος Αντζελες, ενώ το 2017 έγινε ο νεότερος μαέστρος στην πολυετή ιστορία του θεσμού που διηύθυνε την Πρωτοχρονιάτικη Συναυλία της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Βιέννης. Την ίδια χρονιά ο πρόεδρος της Βενεζουέλας Νικολάσ Μαδούρο ακύρωσε την περιοδεία της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας Νέων υπό τη διεύθυνση του Ντουνταμέλ ενοχλημένος από τη σκληρή κριτική που του άσκησε ο μαέστρος. Στις 22 Ιανουαρίου 2019 ο Γκουστάβο Ντουνταμέλ απέκτησε το δικό του αστέρι στο Hollywood Walk of Fame.

Οι καταξιωμένοι και οι ανερχόμενοι
Εκτός βεβαίως από τον Ντουνταμέλ και τον Νέλσονς υπάρχει και

ο 47χρονος Κίριλ Πετρένκο, ο οποίος είναι επικεφαλής της Φιλαρμονικής Ορχήστρας του Βερολίνου και θεωρείται σήμερα ένα από τα κορυφαία ονόματα στον χώρο της κλασικής μουσικής, Γεννημένος στο Ομσκ της Ρωσίας, γιος ενός βιολονίστα και μιας μουσικολόγου, είναι ένας σταρ που δεν θέλει να δίνει συνεντεύξεις, να βγάζει φωτογραφίες, να κάνει δημόσιες εμφανίσεις, ένας άνδρας κλειστός και (όπως λένε) εξαιρετικά ντροπαλός, ο οποίος έχει χαρακτηριστεί από τον Τύπο και ως «ο αντιμαέστρος». Ο 43χρονος Ρώσος Τουγκάν Σοχίεφ από το Βλαντικαφκάς της Βόρειας Οσετίας, ο 44χρονος Βρετανός Ντάνιελ Χάρνινγκ και ο 45χρονος Καναδός Γιανκ Νεζέτ Σεγκέν είναι τρεις ακόμη μαέστροι-σταρ της εποχής μας. Ο 34χρονος Αυστραλός Νίκολας Κάρτερ πάλι, ο οποίος θεωρείται ένας από τους πιο χαρακτηριστικούς νέους αρχιμουσικούς στην πατρίδα του, ανήκει στην

κατηγορία των καλλιτεχνών που βλέπουν τις μετοχές τους διαρκώς να ανεβαίνουν και το όνομά τους να γίνεται όλο και πιο γνωστό: τον ερχόμενο Ιούλιο θα κάνει το ντεμπούτο του στο Φεστιβάλ του Γκλάντινγκεν διευθύνοντας την «Αρπαγή από το αεράν» του Μότσαρτ με πρωταγωνίστρια τη νέα σοουπερστάρ της όπερας Λιζέτ Οροπέσα. Ακολούθως θα κάνει το ντεμπούτο του στην Κρατική Όπερα της Βιέννης διευθύνοντας τη «Νυχτερίδα» του Γιόχαν Στράους και θα διευθύνει για πρώτη φορά τη Συμφωνική Ορχήστρα της Ατλάντα και τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Σεούλ. Κατά την περίοδο 2021-2022 θα πραγματοποιήσει και την πρώτη συνεργασία του με την Μετροπόλιταν Όπερα της Νέας Υόρκης. Ο 35χρονος Ντιέγκο Ματέους (παιδί και αυτός του El Sistema) και ο 34χρονος Γάλλος Λιονέλ Μπρινγκέ (συνεργάτης, παλαιότερα, του Ντουνταμέλ) είναι δύο ακόμη ανερχόμενα talenta που

«
Το 2017 ο Γκουστάβο Ντουνταμέλ έγινε ο νεότερος μαέστρος που διηύθυνε την Πρωτοχρονιάτικη Συναυλία της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Βιέννης»
»

14

Μουσική

ως φαίνεται θα μας απασχολήσουν τα επόμενα χρόνια.

Με όνομα ελληνικό

Ξεκίνησε να χτίζει τη φήμη του στη Ρωσία, ως επικεφαλής τότε της **ορχήστρας** στην όπερα του Νοβοσιμπίρσκ, για να δει το όνομά του να γίνεται διεθνώς γνωστό χάρη στον αντιουμβατικό, έντονα εκφραστικό, εκρηκτικό, χαρακτηρισμένο έως και αναρχικό τρόπο με τον οποίο έκανε και συνεχίζει να κάνει μουσική. Ο γεννημένος το 1972 Θεόδωρος Κουρεντζής, μεταξύ άλλων ιδρυτής της **ορχήστρας** και χορωδίας της musicAeterna και καλλιτεχνικός διευθυντής της Κρατικής Όπερας και του Μπαλέτου του Περμ, είναι ένας πληθωρικός και ταλαντούχος σόουμαν που προσελκύει εύκολα τα φώτα επάνω του. Ανάμεσα στους θαυμαστές του περιλαμβάνεται μάλιστα και ο πρόεδρος της Ρωσίας Βλαντίμιρ Πούτιν. Ανερχόμενο όνομα στον χώρο της διεύθυνσης **ορχήστρας** είναι ο γεννημένος το 1986 στη Μόσχα αρχιμουσικός Δημήτρης Μπιστίνης, γιος του επίσης μαέστρου Δημήτρη Μπιστίνη, νικητής του Διεθνούς Διαγωνισμού Διεύθυνσης **Ορχήστρας** Antonio Pedrotti το 2006, και του 1ου Πανρωσικού Μου-

● Ο ενίοτε αντιουμβατικός και πάντα πολύ παθιασμένος τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζει τα κλασικά κομμάτια χαρακτηρίζει τον Θεόδωρο Κουρεντζή και τον αναδεικνύει σε star του πόντιουμ.

σικού Διαγωνισμού Διεύθυνσης Όπερας και Συμφωνικής **Ορχήστρας** το 2011. Ο καλλιτέχνης σε ηλικία 24 ετών ανέλαβε τη θέση βοηθού μαέστρου του Γιούρι Σιμόνοφ στη Φιλαρμονική **Ορχήστρα** της Μόσχας, ενώ το 2015 διορίστηκε Αρχιμουσικός στη Φιλαρμονική **Ορχήστρα** Βορείου Καυκάσου. Πρόσφατα διηύθυνε τη «Λίμνη των κύκνων» του Τσαϊκόφσκι στην Εθνική Λυρική Σκηνή. Στις 21 Φεβρουαρίου 2020 θα διευθύνει την **Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης** στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης σε συναυλία με έργα του Ρίχαρντ Στράους. Λαμπρή διεθνή καριέρα κάνει βεβαίως εδώ και χρόνια και ο 45χρονος Κωνσταντίνος Καρύδης (αντίφως του αρχιμουσικού Μιλτιάδη Καρύδη), ο οποίος έχει συνεργαστεί με μερικές από τις μεγαλύτερες **ορχήστρες** του κό-

● Στα 35 χρόνια του ο Ντιέγκο Ματέους (παιδί του πρωτότυπου συστήματος εκπαίδευσης El Sistema) θεωρείται ένας από τους πιο ελπιδοφόρους νέους μαέστρους.

● Ο Τουγκάν Σοσιέφ ξεκίνησε από το μακρινό Βλαντικαφκάς για να κατακτήσει όλον τον κόσμο με τη δύναμη του ταλέντου του.

«**Ο Θεόδωρος Κουρεντζής είναι ένας πληθωρικός και ταλαντούχος σόουμαν που προσελκύει εύκολα τα φώτα επάνω του. Ανάμεσα στους θαυμαστές του περιλαμβάνεται μάλιστα και ο Βλαντίμιρ Πούτιν**»

μου. Ο αρχιμουσικός τον Ιούνιο του 2019 έγινε ο δεύτερος Έλληνας μετά τον Δημήτρη Μητρόπουλο που διηύθυνε τη Φιλαρμονική **Ορχήστρα** του Βερολίνου, με έργα Μότσαρτ και Σοστακόβιτς.

Το μέλλον είναι γυναίκα; Μπορεί να ήταν επάγγελμα που μέχρι πρότινος θεωρούνταν σχεδόν αποκλειστικά ανδρικό, τα τελευταία χρόνια όμως η διεύθυνση της **ορχήστρας** περνάει στα χέρια όλο και περισσότερων γυναικών. Με τη Λιθουανή Μίργκα Γκραζνίτε-Τιλά (την πρώτη γυναίκα μαέστρο που υπέγραψε συμβόλαιο για ηχογραφήσεις με την Deutsche Grammophon), τις Γαλλίδες Αριάδ Ματιάκ και Λορένς Εκλιμπέ, την Αυστραλή Σιμόν Γιανγκ, τη Φινλανδή Σουζάνα Μάλκι, την Αμερικανοκινέζα Σιάν Ζανγκ, την Ιταλίδα Σπεράντσα Σκαπούτσι, τη Μεξικανή Αλόντρα ντε Λα Πάρα, να είναι μερικές μόνο από εκείνες που την τελευταία δεκαετία (γιατί υπήρξαν σημαντικές μαέστρες και πιο παλιά) έχουν ξεχωρίσει και που έχουν αποκτήσει διεθνή φήμη. Στις 19 Ιουλίου 2019 η ελληνικής καταγωγής Καρίνα Κανελλάκης έγινε η πρώτη γυναίκα μαέστρος που διηύθυνε την **ορχήστρα** στην Πρώτη Νύχτα του BBC Proms στο λονδρέζικο Royal Albert Hall.